

Procházka za sochou - 7. část cyklu

Milí čtenáři, pozorovatelé moravskoostravských soch, pamatujete? Kdysi na počátku roku 2011 jsme začali procházet Moravskou Ostravou s tím, že si všimneme děl ve veřejném prostranství. Výchozím bodem byla Nová radnice samozřejmě jako nejdůležitější správní bod v Ostravě, neméně pak se svou sochařskou výzdobou. Taky jsem slíbila, že na stejné místo se vrátíme. A důvod? Nejenže se před radnicí odehrávaly další významné sochařské události, ale vytvářela se v jejím dosahu jedna z klíčových urbanistických kompozic díky koncentraci dalších administrativních paláců první republiky.

TRASA VII. : 1. administrativní budova s kanceláři Magistrátu města Ostravy (30. dubna 635/35) → 2. administrativní budova, sídlo Policie ČR (Prokešovo nám. 2020/6) → 3. administrativní budova (Českoobratrská 1903/10 a Sokolská) → budova ředitelství OKD a. s. (Prokešovo náměstí 6/2020)

1. Ještě nedávno byla budova obrácená hlavním průčelím do ulice 30. dubna sídlem neblaze proslulé Union banky. Pochází však z první republiky, kdy se téměř současně s budovou nové radnice začala stavět jako sídlo ředitelství Báňské a hutní společnosti (1928-1929). Palác navrhl pražský architekt Jaroslav Stockar-Bernkopf v jasně rozvržené klasicizující osnově. Do jisté míry se stal jakousi modernější odezvou monumentální skladby radniční hmoty i průčelí.

Působí impozantně, ale přitom odlehčeněji než její rozlehlý protějšek v ose náměstí; nemalou zásluhu na jejím výrazu má také bělavý travertin.

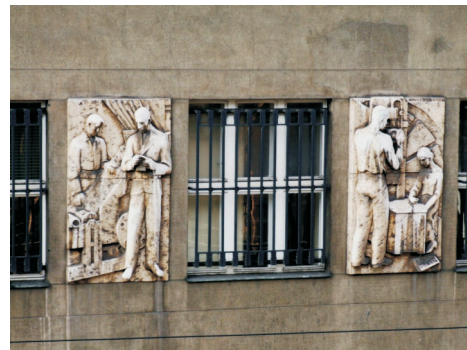
Na pilíře budovy vysadil brněnský sochař Josef Kubiček - podobně jako na radnici jeho brněnský kolega V. Mach-sochy čtyř reprezentantů profesí charakteristických pro ostravský průmysl: v bronzu na zdůrazněných zakončeních monumentálních pilastrů jsou umístěny postavy dvou *Horníků*, *Koksaře* a *Důlního tesaře*. Na rozdíl od alegorických postav na radnici jde o skutečné dělníky, s atributy pracovních nástrojů. Přece jen jsou velmi idealizovaní - sice v

J. Kubiček, Horník, detail souboru

pracovních mundúrech, ale postavami spíše antičtí atleti. Kdybychom vzpomněli na figurální díla Josefa Václava Myslbeka, asi bychom je označili v jeho duchu za idealizovaný, monumentální realismus.

Josef Kubiček zanechal nad vchodem ještě trojdílný reliéf *Práce v dole*, rovněž osazený na novou budovu. Pracovními náměty mu ostatně byly vlastní, neboť dobře znal prostředí pracujících venkovanů. V Ostravě nadto našel témata těžké fyzické práce v šachtě a do této oblasti mu pomohl proniknout i Ferdiš Duša, s nímž se sochař spřátelil. Formu travertinových reliéfů - na rozdíl od volnějších dřevěných se stejným námětem - přizpůsobil vzhledu architektury.

**Břetislav Benda:
Průmysl a Obchod, reliéfy**

2. Z ulice 30. dubna popojdeme na Sokolskou třídu a „zopakujeme“ si - rovněž z první procházky - pohled na bývalou Národní banku československou, dnes sídlo Policie ČR. Připomenu jen, že jde o stavbu pražských architektů J. Rösslera a K. Roštíka a prvně jsme sledovali postavy na průčelí, dílo Otakara Švece, sochaře s tragickým tvůrčím i životním osudem. Teď si všimneme boční fasády obrácené do Sokolské. Možná to bude trochu obtížné těsně u zdi, tak raději přejdeme na druhou stranu a pohledem přes troleje uvidíme dva kamenné reliéfy: *Průmysl* a *Obchod*. Jsou (stejně jako Švecevy figury na atice) z let 1930 - 1932. Pražský sochař Břetislav Benda je zpracoval jako vysoký reliéf, tzn. že postavy nechal vystoupit z roviny desky téměř jako volnou plastiku. *Průmysl* představují dvě stojící mužské postavy s rozvinutými plány a detailem stroje vsazeného mezi ně. V reliéfu *Obchod* muž stojí nad ženou sedící u stolu a rovnající čerstvě vyražené mince. Reliéfy vycházejí z civilistní plastiky 20. let a činnost na obou deskách naznačuje zdroj prosperity a bohatství, jimiž bylo nutno bankovní dům označit.

Pokračování procházky na str. 5...

Lékař radí: Nelitujte, žijte...

Ještě stále mám před očima zlatavé lány obilí, připravené, aby do nich vjel kombajn anebo vstoupila noha žence s kosou. Právě uplynulý srpen sebou přináší čas sklizně. Klasik by řekl: „Je čas setby a čas sklizně.“ V této souvislosti mě napadá lidovější a trefnější:

„Co jsi zasel, to sklidiš...“ Anebo také se stejným významem: „Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.“ Pomineme-li chléb náš vezdejší (rozuměj ono zmíněné obilí), je nanejvýše dobré se čas od času pozastavit aspoň na malý okamžik a popřemýšlet, co že to kolem a v sobě zasíváme, co to do lesa voláme, a pak z lesa slyšíme? Jaké myšlenky a energie šíříme mezi sebou a v sobě?

A jak nám přitom je? Nedávno se mi dostala do rukou kniha australské zdravotní sestry Bonnie Ware - Čeho před smrtí nejvíce litujeme. Bonnie řadu let pracovala jako ošetrovatelka v hospici a starala se o umírající během jejich posledních týdnů či měsíců jejich života. Měla možnost s těmito lidmi sdílet poslední dny jejich žití a s tím i možnost hovořit o věcech, které jim přišly důležité. Když se jich ptala, čeho nejvíce litují nebo co by ve svém životě udělali jinak, opakovaně zaznívala tatáž témata.

A možná i proto své zkušenosti popsala ve své knížce. I když se příběhy a osudy lidí, kteří v přítomnosti pečovatelské zemřeli lišily, byly vždy velmi originální. Když došla ale řeč na lítosti a výčitky, témata se najednou velmi podobala. Musím přiznat, že témata popsaná v knize mě velmi zaujala, a protože mám sám možnost pracovat s lidmi, kteří prožívají poslední fázi života, mohu posoudit a srovnat i své zkušenosti.

Téma 1. Mít tak odvahu žít život podle sebe a ne podle toho, co ode mě čekali ostatní.

Možná je na místě zamyslet se nad tím, zda skutečně v životě děláme věci, které chceme my, nebo zda se přizpůsobujeme zejména okolí a necháváme za sebe více či méně rozhodovat jiné. Rozhodnout se za sebe, a pak za to plně nést zodpovědnost, je jedna z nejtěžších věcí v životě... Autorka knihy k tématu píše: „Většina lidí se nepokusí splnit si ani polovinu ze svých snů a musí umřít s vědomím, že to záviselo jen na jejich vlastních rozhodnutích.“

Téma 2. Kdybych jen tolik nepracoval(a).

Svým workoholickým pacientům často říkávám: „Kdyby se tak s vámi něco stalo a předčasně byste odešel, v práci byste určitě nějakou dobu chyběl. Pomyslete ale, jak moc byste byl postrádán doma svými blízkými, s nimiž kvůli práci trávíte tak málo času...! Bonnie popisuje: „Tohle jsem slyšela snad od každého mužského pacienta, kterého jsem kdy ošetřovala. Propásli dětství svých dětí a společnost svých partnerek. Všichni hluboce litovali toho, že strávili tak velkou část života ve šlapacím kole pracovní existence.“

Téma 3. Kdybych tak měl(a) odvahu vyjádřit své pocity.

Už v okamžiku, kdy máme chuť něco říci a neřekneme to, ať už je to na místě či nikoli, cítíme v sobě hořkost. Ta se pak má tendenci přenášet do našeho celého života. Vždy můžeme vyjádřit své pocity, jen se možná musíme naučit, jakou formou to udělat - citlivě a nezraňovat. Bonnie zaznamenala: „Hodně lidí potlačuje své pocity, aby měli klid ve vztazích se svými okolím. Výsledkem je, že se spokojují s podprůměrnou existencí a nikdy se nestanou doopravdy samí sebou.“

Téma 4. Kéž bych zůstal(a) v kontaktu se starými přáteli.

Často v mých příspěvcích ode mě slyšíte, abyste chvíle volna sdíleli se svými přáteli nebo prostě s těmi, které máte rádi. Vidím u svých pacientů - seniorů, jak je právě tohle hodně posiluje, jak mají silný pocit, že mají pro co žít a s kým se společně radovat. Autorka knihy má podobné zkušenosti: „Každému se na smrtelné posteli stýská po přátelích. Mnozí se nechali tak pohltit vlastním životem, že stará přátelství během let vyšuměla. A v posledních týdnech před smrtí se už často nepodaří ztracené přátele vypátrat.“

Téma 5. Kéž bych si dovolil(a) být šťastnější.

Zkuste dát lidem prostý dotaz: „Kdy jsi byl v životě nejšťastnější?“ V drtivé většině lidí velmi dobře nacházejí ve vzpomínkách období, kdy měli problémy a šťastni nebyli. Pamatovat si chvíli štěstí, jakoby nedokázali. Znáám člověka, který si pravidelně zaznamenává super den, super týden, super rok. Má na čem dále v životě stavět, myslí na to hezké. Bonnie Wareová: „Tohle je až překvapivě časté. Mnoho lidí si až ke konci života uvědomí, že štěstí je naše vlastní volba. Zůstávají zaseklí ve starých vzorcích a zvycích a předstírají před druhými i před sebou, že jsou spokojeni.“

Nikdo z nás neví, kdy je ten poslední okamžik překvapí, a skutečně není v našich silách se na svůj odchod z tohoto světa připravit. Nicméně bych přál všem, vám i sobě, abychom v těch chvílích mohli sami sobě říci - bylo mi tady fajn, nelituji... V tomto okamžiku nevím, zda je skutečně možné změnit svůj dosavadní život tak, abychom na smrtelné posteli ničeho nelitovali. Domnívám se však, že neexistuje důvod, proč to kdykoli, ať už je nám 20 či 70 let, neměli zkusit.

Dny plné slunce s babím létem a krásně barevný podzim vám přeje

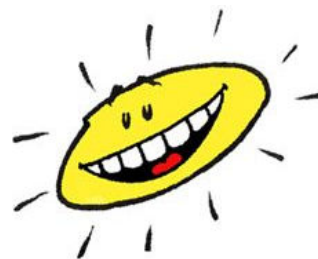
MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.

Zasmějme se

Mladý muž najde v parku na lavičce staříka jak smutně sedí a pláče. Zeptá se ho co se děje, a stařík odpoví:

Ale miluji dvacet let krasavici, ona mě miluje, v posteli je všechno v pořádku.

Mladý muž se zeptá: Tak v čem je problém. Dědeček smutně odvětí: Když já zapoměl, kde bydlím....

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Tip na výlet - Naučná stezka Gruň-Bílý Kříž

Vydejte se s námi na zajímavou hřebenovou trasu, která vede z Gruňe na Bílý Kříž. Ti zdatnější mohou pokračovat až na Visalaje.

Výlet začínáme ve Starých Hamrech. Staré Hamry jsou obec, která se nachází v kotlině a je obklopena horami. Nachází se v místě, kde kdysi panoval rušný život, především se to zde hemžilo turisty a výletníky. Dnešní ráz krajiny trochu pozměnila přehrada, vybudovaná v 60. letech 20. století. Staré Hamry mají bohatou historii a první zmínka o nich sahá až do 17. stol., kdy zde postavil hrabě Jiří Oppersdorf železný hamr, který sloužil ke zkujňování železné rudy. Když byly později blíže k Frýdku postaveny další hamry, těm zdejším se začalo říkat hamry staré. Odtud také pochází původní název obce. Obec Staré Hamry proslavil také Petr Bezruč (báseň Maryčka Magdonova). Maryčka Magdonová byl také postaven pomník. Pomník Maryčky se nachází na pravé straně přehrady v blízkosti kostela sv. Jindřicha.

Náš výlet pokračuje na krásném hřebenu Beskyd na Gruni, kde také začíná naučná stezka, vybudovaná JZD Staré Hamry. Název Gruň pochází ze stejnojmenného valašského slova označujícího horský hřeben odlesněný pro potřeby salašnictví a přeměněný na rozsáhlé pastviny, tzv. valašské louky. Trasa stezky Gruň-Bílý Kříž měří asi 10 km. Na trase je 14 zastavení (informační panely), které nás seznamují s historií i současností těchto míst.

Zastavíte se u panelů se zajímavými informacemi a projdete se po „Chodníku pro bosé nohy“. Sundáte si boty a jdete tak, jak tudy chodívaly v létě děti z okolních chalup do školy - na boso. Je to zdravé a také zajímavé. Chůze v mokré trávě posiluje nohy a pozitivně působí na lidský organismus, který je aktivizován prostřednictvím reflexních bodů, které se šlapce chodila nacházejí. K tomu všemu se vám naskytnou nádherné panoramatické rozhledy, kdy za příznivého počasí je vidět slovenskou Malou Fatru a Tatry.

Která zajímavá místa dále po trati potkáte? Kousek za Charbulákem minete bývalou Bezručovu školu, Dům sv. Josefa, nebo třeba dřevěný kostel Panny Marie. Projdete kolem bačovské Chyže a prohlédnete si i pomník ovci valašce. Stezka je ukončena na Bílém Kříži - Trojmezí, kde se setkávají hranice Čech, Moravy a Slovenska. Před koncem trasy se nachází „stroj času“ - výzkumné pracoviště Ústavu systémové biologie a ekologie, kde se realizuje projekt Atmosféra 2045. To vše a mnohem více se dozvíte na informačních panelech.

Ještě před příchodem na Bílý Kříž projdeme kolem kříže, který dal tomuto místu pojmenování. Jméno Bílý Kříž osada dostala podle bílé natřené dřevěného kříže. Důvod, proč zde byl kříž usazen není přesně znám. Podle jedné z pověstí se jedná o hrob několika strážců hranic, portášů, kteří zde padli za obětí moru.

Po trase je několik občerstvení - buď přímo na Gruni v hotelu Charbulák, anebo dále např. na chatě Švarná Hanka. Ještě před tím projdete kolem bačovské Chyže, kterou provozuje JZD Staré Hamry. Další občerstvení je pak možné na Bílém Kříži. Vypravíte-li se na tento výlet, určitě zažijete krásný a zajímavý den.

(bal)

Kdo tady vlastně žije nad poměry?

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc., (* 23. ledna 1955 Frýdek-Místek) je moravský sociolog, environmentalista, politolog, pedagog, spisovatel a publicista.

Je mimo jiné autorem populárního výroku: **"Kdyby se u nás nekradlo a netunelovalo, mohli jsme na sociálních dávkách pohodlně žít všichni. Ale protože se krade a tuneluje, podobají se naše platy spíše sociálním dávkám."**

Prof. Keller už uskutečnil řadu přednášek, na nichž se velmi srozumitelnou formou i lehkým humorem vyjadřuje k ožehavým tématům jako jsou: sociální stát, veřejný sektor, korupce, směřování politiky, arogance financí apod.

Právě ve spojitosti s aktuálními vládními reformami se konala v červnu jedna přednáška, kterou připravilo Koordinační centrum seniorů v ostravském Klubu Atlantik. Na téma "Kdo tady vlastně žije nad poměry" - v rámci cyklu - "Setkávání s odborníky" senioři diskutovali s Prof. PhDr. Janem Kellerem, CSc. Pro ty, kteří neměli možnost zúčastnit se přinášíme některé postřehy. Zaznělo zde mimo jiné:

„Právce už před nějakou dobou vytáhla heslo, že si žijeme nad poměry. Zodpovědný člověk se v takovém případě zalekne a řekne si: Žít nad poměry, to přece není možné... V této souvislosti by však sociální demokraté měli na každém kroku klást především dvě otázky - ať tedy pravice za prvé řekne, kdo konkrétně si v naší zemi žije nad poměry. Ať označí třeba zaměstnance s platem kolem dvaceti tisíc, nebo seniory s jejich důchody, nezaměstnané, rodiny s malými dětmi, učitele... Ať tedy prozradí, kdo u nás žije tak rozchazovačně, že nakonec v tom jinak vzorně spravovaném státu nejsou na nic peníze. A za druhé by pravice měla jasně odpovědět, na jakou úroveň musíme klesnout, abychom si už konečně přestali žít nad poměry. Lidé by měli vědět, jak se chovat zodpovědně - jestli je třeba jít do poloviny osmdesátých nebo až sedmdesátých let, aby nežili nad poměry...“

Dnes to podle pravice totiž vypadá, že od konce minulého režimu lidé nezodpovědně hýří. Kupují si banány mimo vánoce, na cestu do Chorvatska si smaží zbytečně moc řízků a pravice by jim to chtěla zarazit. Navíc z jejího pohledu zde sociální demokracie funguje jako nějaká brzda, protože sociální stát, který pomohla vybudovat v průmyslové etapě, se stává brzdou v nynější postprůmyslové etapě. Proto pravice potřebuje rozbít sociální stát a odstranit sociální demokracii. Tím bude dosaženo toho, že horní vrstvy už nebudou muset přispívat na chod veřejného sektoru a velké peníze získají prostor na zhodnocování v sektoru soukromém. Podle pravice si tedy budeme žít nad poměry do doby, než zlikvidujeme veřejný sektor. Jak si už lidé dost dávno všimli, vůbec nejde o nějakou kvalitu zdravotní péče, kvalitu vzdělávání, nebo spokojené stáří.

Bohužel je v tomto pravice velmi krátkozraká a naprosto ji nezajímá, k čemu by vedla úplná privatizace služeb a likvidace veřejného sektoru. Je jasné, že v takovém případě by velká část lidí neměla na to, aby si mohla dopřát soukromé poskytované služby.

To znamená, že přijdou další krize. Tentokrát nikoli z nadvýroby zboží, nýbrž z nadvýroby služeb. Nebudou se zavírat fabriky, ale - a to už vidíme kolem sebe, třebaže sociální stát ještě není na kolenou - půjde o nemocnice, školy a lázně. Právě to je politika, o které pravice tvrdí, že k ní neexistuje žádná alternativa. Mimochodem, tato slova premiéra Nečase jsou naprosto kuriózní, neboť v době, kdy se nám říká, že žijeme v nejsvobodnější společnosti celé historie lidstva, musíme dělat diktát toho, co nařizuje pravice. A když se k moci dostane levice, prý to bude dělat taky. Není to kuriózní nejsvobodnější společnost, která nemá možnost volby?

Samozřejmě, že jinou politiku provádět lze. Především je zapotřebí uhájit sociální stát a veřejný sektor tak, aby byly financovány všemi, nejen středními vrstvami. Bez zmodernizování průmyslového sektoru však není možno udržet sociální stát - zbudou jenom davy služebníků, které budou (jako v devatenáctém století) škemrat u bohatých, aby si je najali. Proto modernizace průmyslového sektoru je jedním ze zásadních úkolů pro ekonomy. Já jako sociolog vím, že právě nyní se rozhoduje o tom, jestli budeme zemí moderních sociálních služeb, nebo zemí pokorných služebníků.

Ve hře jsou hlavně osudy středních vrstev, tedy zhruba dvou třetin společnosti. Totiž tam, kde si bohaté vrstvy mohou platit družiny svých služebníků, tam pro střední vrstvy žádný prostor prakticky není. Jinými slovy, to co pravice prezentuje jako cestu, ke které není alternativa, má velice jasný politický obsah. Neměli bychom riskovat, že přijde chvíle, kdy nám ratingové agentury oznámí, že prvky skutečné demokracie stojí v cestě naší konkurenceschopnosti a jsou tedy důvodem ke snížení ratingu naší země. To by byl skutečný konec cesty, ke které vybízí premiér Nečas.“

Jiří Muladi

**Na skvělou nabídku
je třeba reagovat rychle.**

Pořídte si výhodnou hypotéku bez čekání!

Regionální pobočka Ostrava,
Nádražní 81, t 599 508 811
Pobočka Ostrava,
Přívoská 3 (u Jiráskova nám.),
t 596 117 745

Procházka za sochou, pokračování ze strany 1

3. Opět se kousek vrátíme na Prokešovo náměstí a v historickém čase se posuneme na konec 30. let. Budova byla postavena v roce 1939 jako sídlo šéfu Severní dráhy Fedinandy podle návrhu renomovaného architekta Karla Kotase, autora několika dalších významných ostravských veřejných budov i nájemních domů (např. Městská spořitelna, Melantrich, obchodní dům Brouk a Babka, palác Riunione Adriatica di Sicurtá, domy v Reální nebo Veleslavínově ulici...). Dnes v domě sídlí opět vedení velké firmy - OKD, a.s. Z našeho pohledu je však podstatný monumentální, dvacetimetrový žulový reliéf s názvem *Zrození uhlí*. Těsně před začátkem války jej vytvořil pražský sochař Jan Lauda a jeho zmenšený model vlastní Galerie výtvarných umění v Ostravě. Jde o Laudovo klíčové monumentální dílo, a to nejen rozměrem. Sochař v něm shrnul poetickým i mužným způsobem podstatu bohatství i sílu města. Nejde o popis, ale o mohutnou kamennou báseň, jejíž aktéry jsou žena - Země a horník v jejím nitru.

4. Laudovo reliéfní dílo má ozvěnu ještě před budovou ve volném prostoru: *Horník* ostravského sochaře Antonína Ivanského patří do galerie mužů práce, která se v sochařství utvářela už od 20. let 20. století. Jeho historie je z několika pohledů zajímavá. Socha vznikla a byla odlita ještě před okupací v roce 1938 a původně byla určena pro dům Doubrava.

V srdci Moravské Ostravy se ocitla až v roce 1948. V Ivanského tvorbě představuje téma, které po válce tento sochař mnohokrát opakoval, ale už nikdy v kvalitě této předválečné práce. Pamětníci se dokonce zmiňovali o výrazném podílu jiného autora, což je otázka, která už zůstane nezodpovězena. Sochař získal za dílo v roce 1948 krajskou cenu a je nesporné, že tímto zahájil kariéru prominentního umělce, který pak od 50. let získával nejvýznamnější veřejné zakázky nejen v prostoru Ostravy. Příště se k Nové radnici ještě vrátíme, neboť k sochařské historii místa stále nebylo vše řečeno.

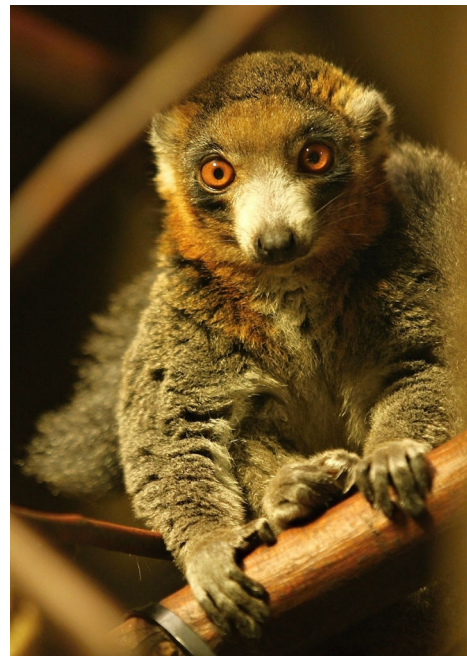
Marie Šťastná

Jan Lauda: *Zrození uhlí*, reliéf

Pozvánka do Zoo

DEN PRO SENIORY
15. září 2012

Zoo Ostrava rozšířila služby pro návštěvníky se sníženou pohyblivostí. Postupným odstraňováním bariér z areálu usiluje o to, aby byla přístupná všem skupinám návštěvníků - tedy i seniorům a handicapovaným.

Zoo Ostrava vznikala v 50. a 60. letech minulého století, tedy v době kdy nebyly potřeby handicapovaných a lidé se sníženou pohyblivostí nijak zohledňováni. V posledních letech proto byla v areálu zoo postupně odstraněna celá řada bariér - byly přebudovány vstupy do pavilonů a na většinu vyhlídek do venkovních výběhů. Část oplocení výběhů byla nahrazena sklem pro pohodlný pohled již od země. Vzniklo také mnoho odpočinkových míst. Nově realizované stavby jsou již řešeny zcela bezbariérově. Areál zoo je rozlehlý a členitý a lidé s omezenou pohyblivostí, kteří nemají vlastní vozík, ale přesto by se rádi do zoo podívali, mají možnost bezplatného zapůjčení invalidního vozíku, které byly pořízeny díky podpoře programu Prazdroj lidem. Vozíky jsou zájemcům k dispozici u vstupu do zoo.

Historický kalendář Ostravska

Červenec - září

1. července 1992 vznikl v Ostravě magistrát, který převzal výkon státní správy, jež do té doby prováděl zrušený Okresní úřad Ostrava-město.

12. července 1987 v Ostravě zemřel herec Karel Vochoč (narodil se 7. dubna 1930 v Praze). V Ostravě působil od roku 1963, v letech 1974-1981 také jako šéf činohry státního divadla. Byl často obsazován do komediálních rolí, uplatnil se ve filmové, televizní a rozhlasové tvorbě. Herecky se podílel na všech seriálech ostravské televize.

14. července 1642 byl hukvaldskému veliteli dán rozkaz, aby pro obranu Ostravy, ohrožené vpádem švédských vojsk, byl dán oddíl 40 Valachů. Ostravskému purkmistrovi bylo biskupskými úředníky doporučeno, aby ihned uschoval na Hukvaldech městské knihy a registra i svůj majetek, a aby byl dobytek z města zahrán někam do hor.

25. července 1987 v Brně zemřel operní pěvec a režisér Ilja Hylas (narodil se 12. března 1922 v Malešově, okr. Kutná Hora). V Ostravě působil jako šéf opery státního divadla v letech 1951-1978. Patřil k průkopníkům televizní režie hudebních programů, zvláště režie operní.

27. července 1902 předseda Matice ostravské dr. E. Palkovský ve svém hodnocení školské politiky na Ostravsku označil právě tuto oblast za místo, kde se jako nikde jinde ve světě zneužívá školy jako prostředku v boji národnostním nebo politickým.

1. srpna 1552 v pondělí vyhořelo až na část ulice Stříbrné celé město Těšín včetně zámku. Shořela též většina vybraných berní i s listinami. Pohořelé pak těšínský kníže Václav osvobodil po dobu dvanácti let od všelijakých platů a povinností.

Veduta města Těšín, kolorovaný mědiryt z roku 1738

15. srpna 2002 pracovníci Zoologické zahrady v Ostravě převzali do své péče třináct ptáků ze záplavou postižené Zoologické zahrady v Praze. Zůstali zde až do zprovoznění pražských voliér.

28. srpna 1912 byla v denním tisku zveřejněna dohoda s Vítkovickými železárnami o převzetí soukromé české měšťanské chlapecké školy do jejich správy. Vítkovické závody se sice zavázaly zachovat 10 tříd české školy, ale zároveň stanovily národnostně nevýhodné podmínky. Do místní školní rady povolily zvolení jen jednoho Čecha a vymínily si, že během deseti let nebudou ve Vítkovicích zřizovány české střední a průmyslové školy a pořádány velké české národní slavnosti.

5. září 2002 otevřeli manželé Folprechtovi v domě na Masarykově náměstí soukromé muzeum ceter, první svého druhu v České republice.

Mužstvo SK Slezská Ostrava na svém hřišti na Kamenci ve Slezské Ostravě ve 30. letech 20. stol.

8. září 1922 založilo v hostinci U dubu 25 nadšenců, vesměs horníků, Sportovní klub (SK) Slezská Ostrava. SK Slezská otevřel vlastní hřiště na Kamenci až v roce 1925, v roce 1934 se stěhoval na Starou střelnici. To už hrál divizi, v roce 1937 poprvé postoupil do první ligy. Stadion na Bazalech, současné sídlo klubu, slouží od roku 1959. Mistrem Československa se jako Baník Ostrava stal klub v letech 1976, 1980 a 1981, mistrem České republiky byl v roce 2004. Československý (Český) pohár vyhrál v letech 1973, 1978, 1979, 1991 a 2005. V roce 1979 se probojoval do semifinále Poháru vítězů pohárů, o dva roky později byl ve čtvrtfinále Poháru mistrů evropských zemí, v roce 1974 hrál čtvrtfinále Poháru UEFA.

11. září 1902 se uskutečnila první dodávka výrobku kopřivnické automobilky do dnešního města Ostravy. Nešlo však o automobil, nýbrž o důlní lokomotivu s benzinovým motorem o výkonu 12 koňských sil pro Vítkovické kamenouhelné doly.

16. září 1992 byl prodán hrad ve Slezské Ostravě za 10 mil. Kč společenství firem ČAD Export-Import z Ostravy a East-West Leasing Bratislava, které se zabývaly prodejem a pronájmem motorových vozidel. Nový majitel se zavázal dobudovat tuto nejstarší historickou památku do podoby luxusního hotelového zařízení. Závazek nebyl splněn a památka byla zastavena několika bankovním domům.

19. září 1942 byl z Ostravy vypraven první hromadný transport Židů do Terezína. Další transporty následovaly 22., 26. a 30. září 1942. Byly připravovány soustředěním Židů do budovy Habrmanovy školy v Přívoze (dnes jedna z budov Střední školy služeb a podnikání v Přívoze na ulici Na Mlýnici). Poté byly odesílány do Terezína, odtud se však Židé většinou ocitli v koncentračním táboře Osvětim, což znamenalo téměř jistou smrt. Odhaduje se, že na 8 tisíc Židů z Ostravska za nacistické okupace v důsledku uplatňování tzv. norimberských rasových zákonů zahynulo.

22. září 1912 se v Karviné konalo veřejné shromáždění za všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo do zemského sněmu a obcí.

28. září 1912 byla v Přívoze založena místní sekce německého dělnického turistického spolku "Die Naturfreunde". Později to byla jedna z nejsilnějších turistických organizací v Československu, v roce 1938 měla 5436 členů sdružených v 89 odborech.

Komunitní centrum pro seniory Gabriel oslavilo 5. výročí

Komunitní centrum Gabriel v G-centru v Ostravě-Zábřehu je příjemným místem pro trávení času seniorů. Nabídka aktivit je určena každému, kdo má chuť účastnit se kulturního, společenského a duchovního života nebo si chce jen tak popovídat. Toto centrum provozované Charitou Ostrava za podpory Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih oslavilo letos pět let od svého vzniku.

Charitním středisko Gabriel

Během tohoto období se nabídka aktivit v Charitním středisku Gabriel rozrostla například do těchto oblastí: kurzy práce na PC a s Internetem, výtvarné činnosti a keramická dílna či společenské hry.

Najdete zde kurzy konverzační angličtiny i němčiny. V rámci centra Živá paměť, o.p. se zde setkávají lidé, kterých se nějak dotkl nacistický režim v době druhé světové války. V charitní galerii "G" probíhají rovněž výstavy uměleckých děl seniorských autorů, které organizuje galeristka paní Hana Papežová.

ŽIVOT BEZ BARIÉR

12. – 14. října 2012

pátek - sobota 10.00 – 18.00 hod.

neděle 10.00 – 16.00 hod.

Výstaviště Černá louka Ostrava

Doprovodný program: interaktivní výstava „Oči nevidomých - uši neslyšících“

www.cerna-louka.cz

ORGANIZÁTOR:

OSTRAVA!!!

PARTNEŘI:

ZÁCHRANNÝ
TÝM
Ost. CČK - Ostrava

ČESKÁ UNIE
PRO PODPÍROVÁNÍ
ZAMĚSTNÁVÁNÍ

Královská vila
R S C R
Městská knihovna
Ostrava

Centrum pro rodinu
a sociální péči s.r.o.

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:

VOZKA
Výstavní středisko pro seniory

AVÍZO.cz
Inzerce, která funguje

revue 50plus.cz

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

OSTRAVSKÝ
OSTRAVA
OSTRAVA
OSTRAVA

Kulturní centrum Poruba

p.o., Opavská 1118

Komentovaná vycházka Porubou

Na procházku za architektonickými zajímavostmi městskou památkovou zónou Poruby vás zve Kulturní centrum Poruba **ve středu 12. září**.

Sraz účastníků bude v 9.45 hodin před Domem s pečovatelskou službou na ulici Průběžné, kde se v případě nepříznivého počasí uskuteční beseda na toto téma doplněná projekcí. Jako průvodci se vám představí kronikářka Poruby **Věra Šmajstrová** a předseda porubské letopisecké komise **Jiří Lexa**. Pořad je pro seniory zdarma.

Seminář pletení z papíru

KC Poruba zve všechny zájemce o ruční práce na seminář „Pletení z papíru“, který se uskuteční **ve středu 26. září v 15.00 hodin**. Na semináři si osvojíte působivou a oblíbenou metodu pletení dekoračních i praktických předmětů z předem připravených papírových ruliček.

Vzhledem k omezenému počtu míst je nutné se předem přihlásit, a to do 21. září. Seminář se uskuteční v Domě s pečovatelskou službou ASTRA na ulici I. Sekaniny v Ostravě-Porubě a pro seniory je zdarma.

Oslava Dne seniorů

Oslavte Den seniorů s populárním pěveckým sborem **Novobělské babičky**. Kulturní centrum Poruba vás zve na jedinečné vystoupení s lidovými písničkami a humornými scénkami, které si pro vás připravily seniorky z Nové Bělé. Akce se uskuteční **v pondělí 1. října v 15.00 hodin** v Domě s pečovatelskou službou na ulici Průběžná v Ostravě - Porubě. Senioři mají vstup zdarma.

Akce z cyklu „**Žijme aktivně, budme duševně fit!**“ probíhají za finanční podpory Statutárního města Ostravy.

Galerie výtvarného umění v Ostravě

Poděbradova 1291/12, Ostrava 1

Výstavní projekt Taller: Objekt- Oděv kanadské oděvní návrhářky Maryly Sobek - v Kabinetu architektury Domu umění v Jurečkově ulici 9, který spravuje Galerie výtvarného umění v Ostravě (GVUO). Expozice je k vidění do 21. října 2012.

Expozice představuje moderní návrhářské trendy, které nelpí na tradičních metodách. Navržené oděvy - objekty Maryly Sobek neobkreslují tvar jedince, ale spíše vytvářejí obaly, kterými je tělo omotáváno. Objekty je možno nosit na mnoho způsobů, a to nejen v závislosti na společenské příležitosti, ale i dle fantazie a tvůrčí invence majitele. Každý takovýto oděv - objekt je příležitostí k bezprostřední spoluúčasti na jeho každodenním přetváření a jeho novém, třeba i objevném formování.

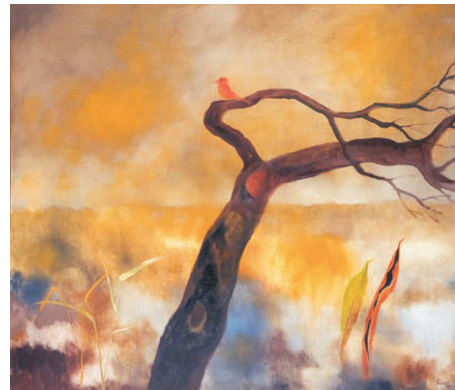
Maryla Sobek vytvořila tuto výstavu, aby podložila vědecké postupy, které uplatnila v doktorské práci. Jak sama uvádí, cílem bylo vypracovat nový teoretický a praktický přístup k módě, který by zohledňoval vzájemné souvislosti mezi oděvem a architekturou. Inspiračním zdrojem se jí v tomto ohledu stala dogonská architektura. „Během přednášek z dějin architektury se dogonská architektura vždy uváděla jako nejdokonalejší příklad regionální architektury,“ dodává Sobek a pokračuje „Svým způsobem jsem projektem chtěla chránit architektonické dědictví ohrožené novým kontextem západních vlivů a turistiky.“ Výstava kromě módy a architektury odkazuje mimo jiné také k tanci, videoartu a fotografii.

Expozice je k vidění v ostravském Domě umění: úterý až neděle od 10.00 do 18.00 hodin. Vstupné 20 Kč. plné a 10 Kč. zlevněné.

Výtvarné centrum Chagall

DVACET DVA AUTORŮ DVACETI DVOU LET CHAGALLU
Výstava potrvá do 17. 10. 2012

Výtvarné centrum Chagall si připomene dvacet dva let existence výstavou z tvorby dvaceti dvou nejvýznamnějších autorů, kteří se v jeho galeriích za tuto dobu představili.

Výstavní síň

Sokolská tř. 26, Moravská Ostrava

JIŘÍ ŠIGUT (1960)
23. 8. - 5. 10. 2012

Jiří Šigut se představuje nejnovější sérií akrylových maleb „Portréty“. Jako předloha slouží autorovi digitální snímek, který je v počítači barevně a tvarově redukován. Okruh portrétovaných je soustředěn na silnou generaci představitelů geometrických tendencí v českém a slovenském výtvarném umění (např. Zdeněk Sýkora, Jan Kubiček, Stanislav Kolíbal, Radoslav Kratina nebo Milan Dobeš).

ROMAN TRABURA (1960)
11. 10. - 16. 11. 2012

Traburova vyprávěcí, romantická obrazotvornost pracuje s ironickou nadsázkou a černým humorem. Fantaskní, tajuplné, až apokalyptické vize se odvíjí na rozhraní skutečnosti a fikce, jsou groteskním komentářem událostí současného světa, respektive chaosu jeho mediálního obrazu.

Svatováclavský hudební festival 28. září - 28. října 2012

V letošním roce proběhne již 9. ročník tohoto duchovního festivalu a opět nabídne pestrou škálu atraktivních a zajímavých projektů. Těšit se můžete na koncerty, které zazní v kostelích měst a obcí celého Moravskoslezského kraje. Nově jsou připraveny čtyři samostatné programové řady se zvýhodněním 25% na abonentní vstupence.

Hlavní „hvězdou“ letošního ročníku bude fenomenální česká sopranistka Martina Janková - sólistka Curyšské opery. Vystoupí na zahajovacím koncertu společně s Collegiem 1704 a Václavem Luksem v programu „Světských a duchovních kantát Johanna Sebastiana Bacha“.

Pražský barokní soubor Collegium 1704 byl založen cembalistou a dirigentem Václavem Luksem v roce 2005 při příležitosti projektu BACH - PRAHA - 2005, jenž stál na počátku jejich pravidelné spolupráce s festivalem Pražské jaro. Od roku 2007 je Collegium 1704 účastníkem Svatováclavského hudebního festivalu v Ostravě.

Zahajovací koncert SHF: 28. září - 18:00 hod.

Účinkují:

Collegium 1704
Václav Luks, dirigent
Martina Janková - soprán

Program: Johann Sebastian Bach

- Weichet nur, betrübte Schatten, BWV 202 (Svatební kantáta)
- Synfonie z kantáty „Am Abend aber desselbigen Sabbats“ BWV 42
- Ich habe genug, BWV 82a (Kantáta pro svátek Očišťování Panny Marie)
- Koncert A dur pro hoboje d' amore A dur BWV 1055
- Jauchzet Gott in allen Landen, BWV 51 (Kantáta)

Záštitu nad letošním ročníkem SHF převzal Ing. Petr Kajnar - primátor Statutárního města Ostravy.

Víte, že existuje "Den stromů"?

Nápad slavit Den stromů vznikl už v předminulém století v Americkém státě Nebraska, jehož krajina byla před 150ti lety nově příchozími osadníky popisována jako místo bez stromů. Jeden z osadníků, J. Sterling Morton, se s tímto stavem nechtěl smířit a začal s podporou své manželky vysazovat a pěstovat v okolí svého domu stromy, keře a květiny.

Morton byl novinář a vydavatel prvních nebraských novin a aby rozšířil svou myšlenku a našel další pokračovatele psal a vyzýval své spoluobčany k výsadbám. Dokázal jim, že stromy a keře brání větrné erozi a poskytují ochranu před pálicím sluncem. Svým počinem dal příklad a vzbudil nadšení. Zrodil se „the Arbor Day“ - Den stromů. V prvním roce oslav - 10. dubna 1872 v Nebrasce byl zasazen více než jeden milion stromů.

Myšlenka oslav Dne stromů se rychle rozšířila z Nebrasky po celých Spojených státech a později i na další kontinenty. Datum oslav Dne stromů je různé. Liší se podle klimatických podmínek a toho, kdy je možné stromy vysazovat.

Na jaře se s oslavami setkáte v Číně, Německu, Bulharsku nebo Japonsku. Na podzim se zase slaví například v Kanadě, Velké Británii, Namibii, Brazílii, Malawi, Srí Lance, Tunisku, ale i v České republice, Polsku a na Slovensku.

Každoročně je v naší republice organizována anketa Strom roku, ve které se hlasuje o vítězi. Podporu nejsympatičtějšímu stromu můžete vyjádřit také zasláním DMS.

Lípa svobody v Karviné

V anketě "Strom roku" můžete rozhodovat o vítězi do 10. října. V našem kraji se do finále probíjela Lípa svobody z Karviné - Starého města. Informace o DMS naleznete na stránkách www.darcovskasms.cz

Lípu svobody v Karviné zasadily 28. října 1968 děti z místní základní školy k památce 50. výročí vzniku ČR. Roste vedle pomníčku padlých obětí 1. světové války na náměstí Ondry Foltýna. Zdejší rodák, sedlák Foltýn, v 70. letech 18. století vyvolal nepokoje, díky kterým byly zrušeny Robotní patenty. V současné době je život lípy v nebezpečí, protože části města, kde lípa roste, hrozí poddolování z důvodu těžby uhlí plánované od roku 2016. Půda by zde měla klesnout a místo by měla zaplavit voda.

Dny evropského dědictví / European Heritage Days (EHD)

Dny evropského dědictví každoročně v měsíci září otvírají nejširší veřejnosti brány nejzajímavějších památek, budov, objektů a prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné.

Jejich cílem je hledání cest ke kořenům naší, evropské i světové civilizace. V rámci EHD jsou pořádány nejrůznější doprovodné akce, městské slavnosti, soutěže a kulturní programy. Jednotlivé země vyhláší svá národní témata, jejichž prostřednictvím obrací pozornost návštěvníků na fenomény přírodního a kulturního dědictví. EHD jsou významnou celoevropskou kulturně poznávací, společenskou a výchovnou akcí.

Téma EHD 2012: Industriální stopy/Den památek techniky a průmyslového dědictví.

V sobotu 15. září se návštěvníkům otevrou brány pivovarů, mlýnů, skláren, dolů a další doklady technické práce generací našich předchůdců.

V Ostravě to jsou především:

- Národní kulturní památka Dolní oblast Vítkovice a Dolu Hlubina.
- Důl Michal nabízí prohlídku objektu instalovaného dle teorie posledního pracovního dne.
- Lanek Park s největší expozicí hornictví v České republice se rozprostírá na jihovýchodním úpatí vrchu Lanek.

Václav Hudeček zahraje Dvořáka

Do 59. sezóny vstoupí Janáčkova filharmonie Ostrava zahajovacím koncertem, jehož protagonisty vedle ostravského symfonického orchestru jsou mistr hry na housle Václav Hudeček a dirigent Petr Vronský. Václav Hudeček v červnu oslavil kulaté narozeniny a ještě před koncertem jsme jej požádali o rozhovor.

Letos jste oslavil významné životní jubileum, k němuž Vám gratulujeme. Když se ohlédnete za svou dosavadní kariérou a měl byste vybrat tři nezapomenutelné okamžiky, které by to byly?

"Tři nejdůležitější okamžiky a tudíž nejnezapomenutelnější, týkající se mého profesního života byly určitě vítězství v Concertinu Praga, ze kterého vzešel další důležitý moment, jakým byl koncert v Londýně s Royal Philharmonic Orchestra, kde jsem další den poznal Davida Oistracha, třetí nejdůležitější „moment“. Vše se odehrálo v roce 1967."

Proč housle, kdo zvolil zrovna tento nástroj, pro nějž jste evidentně stvořen?

"Rozhodnutí bylo velmi jednoduché. Vzhledem k tomu, že hudba měla „zkrotit“ neposedného synka a otce, ač povoláním veterinář, sám velmi obstojně tento nástroj ovládal, mohl být mým prvním učitelem."

Vzpomenete si na okamžik, impuls nebo dobu, kdy jste objevil krásu tohoto nástroje a upsal jste se mu?

"Určitě k tomuto vztahu došlo pod vlivem mého studia u Davida Oistracha, láskyplné prostředí na moskevské konzervatoři, kde jsem potkával takové umělce, jakými byli Šostakovič, Chačaturjan, Kogan, Richter, Gilels, Rostropovič a mnoho, mnoho dalších. Atmosféra v tehdejší hudbní světě Moskvy navzdory tomu „normálnímu“ životu byla úchvatná. Krásné roky jsem prožíval i na AMU u mého českého profesora a vzácného člověka Václava Snítily."

Jaké jsou houslistovy noční můry?

"Stojíte na pódiu, orchestr hraje předehru ke skladbě, kterou jste nikdy nehrál, před vámi plný sál a vy si říkáte, proč jste to sliboval a proč jste sem chodil. Naštěstí při prvních tónech houslí dochází k probuzení."

V patnácti letech jste vystoupil v Londýně s Královským filharmonickým orchestrem a následovaly další koncerty s vynikajícími orchestry, dirigenty, v nejproslulejších koncertních sálech světa. Máte ještě nějaký hudební sen?

"Nesním o žádných konkrétních místech, kde bych si ještě chtěl zahrát, protože jich bylo opravdu mnoho. Teď bych byl šťasten, kdybych mohl ještě pár let koncertovat, aby mně jako doposud sloužilo zdraví a prsty „běhaly“. Potěšení s krásnou hudbou mám bez ohledu na to, na jak významném pódiu se právě nacházím. Tak jsem hudbu a svou úlohu vnímal vždy."

V Moravských Budějovicích se letos festival nesoucí Vaše jméno dočká již 5. ročníku. Jste jeho patronem a protagonistou. V letošním roce si zahrajete např. s Čechomorem. Podle čeho vybíráte hosty festivalu?

"S kamarádem Karlem Holasem a Čechomory, které mám moc rád, hrajeme spíše symbolicky. Většinou si zahrajeme proti očekávání publika, spíš Bachův koncert pro dvoje housle. Letos to ale možná bude i nějaká moravská lidová."

Na své festivaly zvu vždy umělce špičkové, bez ohledu na žánr, který dělají. Většinou jsou to i mí přátelé, ale především slušní a poctiví kumštýři."

Léta předáváte své zkušenosti v proslulé Akademii Václava Hudečka v Luhačovicích. Co především vštěpujete mladým začínajícím muzikantům?

"Že cesta na vrchol je „trnitá a kamenitá“. Vážím si a obdivuji ty mladé houslisty, kteří se rozhodli touto cestou jít a bez „mediálních triků“ poctivě sloužit hudbě. Jsem pyšný na velké mezinárodní úspěchy našich absolventů Pepy Špačka, Honzy Mráčka, Petra Matějčka a všech dalších. Jsou opravdu skvělí a přitom jim nechybí pokora a slušnost. Radost s nimi spolupracovat."

Od Vašeho posledního koncertu s Janáčkovou filharmonií v Ostravě uplynulo už téměř deset let. A všichni doufáme, že na další Váš koncert nebudeme čekat tak dlouho. Co se Vám vybaví, když se řekne Janáčkova filharmonie Ostrava?

"Nebyla to moje vina a doufám také, že se vrátím dříve. Jednak v mém věku už není moc času a potom s Janáčkovou filharmonií jsem zažil nádherné koncerty nejen doma, ale také v mnoha cizích krajích, včetně Japonska. Vázalo a váže mně přátelství s nezapomenutelným Ivem Stolaříkem, jehož působení na postu ředitele tohoto skvělého tělesa se pojí s mými začátky. Úctu a přátelství dlouhá léta spojuje moje působení s JFO i se jménem dalšího ředitele a vynikajícího violoncellisty Jana Hališky."

Na zahajovacím koncertu 59. sezóny Janáčkovy filharmonie Ostrava jste uvedl Dvořákov Houslový koncert. Jaký je Váš vztah k tomuto dílu a skladateli?

"Zbožňuji tento neprávem ve světě opomíjený koncert našeho velkého a milovaného Dvořáka."

Za všech okolností působíte jako vyrovnaný, pozitivně naladěný člověk. Máte snad nějaký tajný recept na dobrou náladu?

"Mám skvělou ženu a celý život spolu kráčíme oběma nohama pevně po zemi."

(JK)

Janáčkova filharmonie uvede jazzovou operu Porgy a Bess

Janáčkova filharmonie Ostrava připravila 19. září od 19 hodin ve společenském sále DKMO pro ostravské publikum mimořádný koncert. Na programu bude jazzová opera Porgy a Bess George Gershwin, původně určená pro velikány jazzového zpěvu Ellu Fitzgerald a Louise Armstronga.

V koncertním provedení opery se divákům představí vynikající jazzmani - kontrabasista Vít Fiala, klavírista Radim Linhart, trumpetista Václav Týfa a bicista Jan Linhart. Nicméně nejzářivější hvězdou večera bude Lee Andrew Davison, vynikající americký jazzový zpěvák žijící od roku 1991 v Praze, kterému bude jistě více než zdatně sekundovat pěvkyně Barbora Řeháčková.

Zazní i pásmo původních černošských spirituálů v podání malého jazzového combu a již zmíněného Lee Andrew Davisona, který v prostředí protestanského chorálu, spirituálů a gospelů v Oklahomě vyrůstal. JFO uvede koncert inspirovaný černošskou hudbou pod taktovkou dirigenta Petra Chromčáka. Vstupenky v ceně 190 korun je možno rezervovat na www.jfo.cz nebo zakoupit v pokladně DKMO nebo v pobočkách Ostravského informačního servisu. (JK)

Zpívající nástroj je jeho láskou...

Je známo, že každý z nás chtěl v dětství a mládí být něčím, co vůbec nesouviselo s penězi či dalšími výhodami, ale bylo jen pocitové. Mnozí by rádi jezdili třeba s popeláři, protože by stáli na šlapkách na zadní straně auta a viděli celé město, nebo by prodávali zmrzlinu, hráli ve filmu padouchy, nebo hráli fotbal a zářili jako fotbalové hvězdy.

Podobná přání a sny měl i **Petr Grabovský**, se kterým jsem si nad šálkem čaje povídala. Petr je příjemný a skromný mladý muž. A přece by mohl být více pyšný na to, co už umí. Je totiž vynikajícím houslistou. Když kdekoliv sólově zahraje, sklízí potlesk. Nyní je asi dva roky členem Janáčkovy filharmonie v Ostravě (dále JFO), kam se dostal na konkurz po absolvování Janáčkovy konzervatoře v Ostravě a Ostravské univerzity, kde jej pro hru na housle připravoval profesor Vítězslav Kuzník.

Už při studiu zažil bezpočet sólových vystoupení a dokonce si zahrál sólo (Dvořákův „Mazurek“) s Katowickou filharmonií, v jejím sídle v Katowicích. Už v době svých studií založil se dvěma kamarády- hudebníky Sašou Starým a Kristiánem Danelem trio - housle, klavír, violoncello, s nímž odehráli řadu veřejných vystoupení a jak jsem se dozvěděla, v této, už profesionální sestavě, pokračují i dnes. Ale nepředbíhejme událostem, které Petra ještě dlouho před tím než usedl v JFO potkávaly. „Začínal jsem na Základní umělecké škole L. Janáčka v Havířově a „osminkové“ housle jsem držel prvně v ruce v šesti letech. Měl jsem řadu dobrých učitelů a končil jsem u paní učitelky Jarmily Gradkové, která mě připravovala na zkoušky na konzervatoř.“ (Paní učitelka Gradková, je v Havířově známá houslistka, která má cit na výrazné talenty... pozn. autora). „Hra na housle mne zpočátku nijak zvlášť nebrala, ale pamatuji se na kurzy v Bechyni, které byly zajímavé a tam mne to fakticky chytlo. To mi bylo asi deset let“, vzpomíná dál Petr. Jako kluk si zkusil také muzicírovat ve skvělém havířovském souboru „Vonička“ a s chutí si v mladém orchestru zahrál pod vedením zkušených pedagogů mnoho lidových písní.

Maminka Petra Grabovského je výborná učitelka hry na piano na ZUŠ, kam také syn Petr chodil. V tom měl Petr štěstí, že v ní měl nejen korepetitorku při studiu náročnějších skladeb, ale i skvělý doprovod. Však spolu také odehráli řadu malých koncertů při různých slavnostních příležitostech i vernisážích. To bylo moc důležité pro další léta na školách.

„Rád vzpomínám na studium na konzervatoři. V houslové třídě nás bylo čtrnáct. Měli jsme vynikající učitele i absolvovali řadu veřejných vystoupení. V té době jsem se dostal několikrát na prázdninové houslové kurzy do německého zámku Weissenstein, ležícího v obci Pommersfelden, kde jsem si také zkusil pozici koncertního mistra. V tom studentském orchestru jsme se skutečně hodně naučili a rád na to vzpomínám...“

Později, při studiu na Ostravské univerzitě prošel Petr půlroční stáží v Holandsku. Pak se tam - do krásného Bergenu ještě jednou na kratší dobu vrátil. „Byli tam skvělí muzikanti. Docela rád na to vzpomínám a jsem vděčný za každou takovou zahraniční zkušenost, kdy člověk může porovnávat co umí on a co ti druzí...“

Po skončení studia na Ostravské univerzitě u profesora Vítězslava Kuzníka se Petrovi Grabovskému naskytla další zajímavá příležitost. Přítel pana profesora Kuzníka přinesl z Prahy zprávu o kurzech, které se pořádaly u skvělého houslisty, profesora a také manažera Charlese Avshariana ve Spojených státech amerických. Pan profesor Kuzník Petra vybídl, aby to zkusil, a do Ameriky panu Charlesi Avsharianu poslal své nahrávky a uvidí se...

"A vidělo se, protože na jejich základě jsem dostal pozvání do státu New York, spojené se stipendiem. Pozvání jsem přijal, odletěl a sedm týdnů pilně s dalšími výbornými houslisty navštěvoval školu profesora Charlese Avshariana. Bydleli jsme v odlehlém koutě přírody, prý - aby nás nic nerozptylovalo. Školu pro vybrané houslisty považuji za skvělou příležitost. Neustále jsme hráli - jen s malými přestávkami na protažení a třeba jídlo. Žádný čas jsme nepromarnili. Tento pan profesor je přísný, ale je to skvělý a oblíbený člověk. Tam jsem také poznal hodně zajímavých lidí ze světa... To bylo v roce 2009 a v dalším roce 2010 jsem už dostal pozvání, přímo od profesora Avshariana." Petr při pobytu ve "škole" v USA uspěl a tohoto opakovaného druhého pozvání si velice vážil.

Petr Grabovský

Dnes tedy hraje Petr Grabovský v JFO, v souboru, který má dobrý zvuk doma i v zahraničí. Já ale vím, že byl moc rád zkusil sólovou dráhu. K tomu je zapotřebí nejen umění, ale také dobré známosti a hodně štěstí. Petra už znám dvaadvacet let a tak bych ho moc ráda v pozici sólového houslisty viděla. Anebo třeba jako houslistu ve Vídeňské filharmonii... A nejen já, ale určitě všichni, kdo jej dlouhá léta znají z jeho vystoupení. Vždyť znalostí a bravurní hry už načerpal víc než dost a stále se cvičením zdokonaluje. Ale jak víme dobrých houslistů není ve světě právě málo.

"Nevím, zda si na nějaký velký konkurz troufnu. Jsem nyní v JFO spokojen a dělám to, co mne strašně baví - hraji na housle... Mám kamaráda Petra Bendu, který k nám do JFO přišel z Prahy. Spolu někdy zajíždíme hrát do velkého symfonického orchestru třeba do Bratislavy, také do Vídně. Hráli jsme i v komorním orchestru v Lucembursku. Orchestr tam hraje pod taktovkou dirigenta Jacka Handlera, žáka Davida Oistracha. Pod jeho taktovkou jsme hráli třeba i ve vídeňském „Musikverein“, odkud vidíme vždy krásné novoroční koncerty. Máme tak příležitost být společně s perfektními muzikanty a to nás moc baví, i když ty cesty autem jsou docela zdoluhavé..."

Když v letošní, už 59. koncertní sezóně JFO, v Domě kultury města Ostravy, usedne Petr Grabovský opět na své pozici bude určitě hrát nejen co předepíše noty, ale celým svým muzikantským srdcem. A které skladby pro housle má nejraději? Eugena, Ysaye, Brahmsa, Dvořáka...a řadu dalších skladeb autorů, které už hrál, nebo teprve nastuduje. Petra jsem se ani nezeptala na jeho lásky ryze člověčí, ale ty nejsou pro něj zatím tak důležité jako jeho zpívající nástroj. Určitě o něm ještě hodně uslyšíme... Tak ať se mu daří po celou 59. sezónu v JFO!

Hana Kuchařová

Abri-Light

komplexní řada vložek pro lehkou inkontinenci

- ▶ Řeší problém s lehkou inkontinencí – především u žen
- ▶ Nový Odour Systém efektivně odstraňuje zápach
- ▶ Air Plus Systém efektivně chrání pokožku a umožňuje jí dýchat
- ▶ Anatomický tvar zajišťuje maximální bezpečí a diskrétnost
- ▶ Samostatně balené
- ▶ **Unikátní boční bariéry**

**Plně hrazeno
zdravotními pojišťovnami!**

K dostání v lékárnách
a výdejnách zdravotnických potřeb

ABENA®

Prodyšné

www.abena.cz
www.abenashop.cz

veselé dámy to znají...

Prodejci zboží často zvoní u dveří

V době, kdy je již většina spotřebitelů poměrně dobře obeznámena o svém právu na odstoupení od smlouvy v případě jejího uzavření mimo obchodní prostory (typicky na předváděcích akcích, či při podomním prodeji), upozorňuje SOS Moravskoslezského kraje na nový trik prodejců.

Byla-li spotřebitelská smlouva uzavřena na předváděcí akci, může spotřebitel od takovéto smlouvy písemně odstoupit do 14 dnů od jejího uzavření. Nedávnou novelou Občanského zákoníku byla v zájmu ochrany spotřebitele vypuštěna zákonná výjimka z tohoto pravidla, týkající se smluv, u nichž si spotřebitel výslovně sjednal návštěvu dodavatele za účelem objednávky přímo doma, která byla často ze strany prodejců zneužívána k vyloučení práva na odstoupení od smlouvy. SOS MS kraje vítá, že nově lze odstoupit i od takto uzavřených smluv.

Oproti původnímu návrhu se však na návrh ústavněprávního výboru Poslanecké sněmovny do Občanského zákoníku dostala výjimka nová, týkající se „smluv o opravě nebo údržbě provedené v místě určeném spotřebitelem na jeho žádost, pokud dodavatel neprovedl jinou než vyžádanou opravu nebo údržbu nebo nedodal jiné zboží, než nutné k provedení opravy nebo údržby“.

Reakce nepoctivých prodejců na sebe nedala dlouho čekat. Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje kontaktovalo několik spotřebitelů, kteří na předváděcí akci uzavřeli nejen klasickou Kupní smlouvu, ale zároveň také Smlouvu o opravě nebo údržbě koupených věcí i dalších starších spotřebičů, např. televize, pračky. Tato druhá smlouva svou cenou několikanásobně převyšuje kupní cenu samotných věcí, která je naopak, oproti běžné praxi těchto firem, nižší. V daných případech se spotřebitelé zavázali za opravu a údržbu spotřebičů uhradit řádově až desetitisíce korun. Na tuto skutečnost přišli až při pečlivém pročitání smlouvy doma.

Nepochybně je cílem těchto praktik zbavení spotřebitele jejich zákonného práva na odstoupení od smlouvy uzavřené na předváděcí akci. Průběh prezentace popisovaný spotřebiteli naznačuje, že by se v konkrétních případech mohlo jednat o použití nekalých obchodních praktik dle Zákona o ochraně spotřebitele.

SOS Moravskoslezského kraje na spotřebitele opětovně apeluje, aby před podpisem jakékoli smlouvy vše důkladně zvážili a smlouvy si pročetli, a pokud by jim toto nebylo umožněno, aby rozhodně nic nepodepisovali.

Kontakt::

Sdružení obrany spotřebitelů Moravskoslezského kraje
Tel/fax. 596 111 252, mobil 608 722 582

ostrava@sos-msk.cz ; www.sos-msk.cz

Sídlo :

Střelníční 8, 702 00 OSTRAVA
Tel./fax : 596 111 252

Poradní dny :

Ostrava : Út: 14-16 hodin, Čt: 10-12 hodin, tel. 596 111 252

Proč se učit právě ruštinu?

Ruština patří mezi nejrozšířenější jazyky světa a Rusové tvoří devátý nejpočetnější národ. Status úředního jazyka má ruština nejen v Ruské federaci, ale také v Bělorusku, Kazachstánu, Kyrgyzstánu nebo na ukrajinském Krymu. Velmi často se s ruštinou setkáte i na Slovensku, Polsku a Bulharsku. Ruština je jedním ze šesti úředních jazyků mezinárodní organizace OSN.

Protagonistkou konverzačního kurzu ruštiny v Klubu seniorů je Marie Růžanská. V roce 1970 složila státní zkoušku z ruského jazyka. Jazyk potřebovala při práci průvodkyně a potom dlouho ne. Když po roce 1989 začala pracovat ve firmě se zahraniční účastí, bylo nutné už zapomenuté vědomosti znovu „oprášit“, protože bylo třeba psát obchodní smlouvy v anglickém a v ruském jazyce. Teď už jako seniorka tyto znalosti až tak nepotřebuje, ale je příjemné se v báječném kolektivu dozvídat stále nové anebo si opakovat věci již zapomenuté. Sama k tomu říká: „Do tohoto kolektivu studujících seniorů se stále více těším. Je bezvadné vzájemné sdílení zkušeností a zážitků z poznávacích cest a porovnávání jak to bylo „kdysi“ a dnes. Kolikrát žasnu nad odvahou a neuvěřitelnými zážitky kolegů a kolegyň. Jsem tam prostě ráda.“

„Rusko mě lákalo už od mala, říká členka konverzačního kroužku Ludmila Holubová. Ještě s CKM jsem v mládí bývalý SSSR hodněkrát navštívila. Byla jsem až v Uzbekistánu, pohoří Ťan-šan, viděla mnoho zajímavostí a krásných památek. Díky tomu, že ruština byla povinným jazykem, docela dobře jsem se tam domluvila. Protože mozek se má trénovat, chci se pokusit na to co je v něm někde hluboko uloženo vzpomenout. Asi to mnohé překvapí, ale ruština mě v kroužku hodně baví. Líbí se mi způsob jakým se opakuje, lektorka je vždy na každou hodinu připravena. Snaží se udělat každou hodinu co nejvíce interaktivní a zajímavou.“

Otázku „Proč jste si začali opakovat ruštinu“ jsme položili i dalším kursistům:

Věra Martínková: Mým hlavním motivem pro opakování ruštiny byl zájem mého vnuka, který navštěvuje gymnázium a po prázdninách si v druhém ročníku zvolil ruštinu jako druhý jazyk. Chce získat předstih, protože hraje závodně stolní tenis a na mezinárodních závodech se hodně stýká s ruskými mluvčími hráči (Ukrajina, Rusko, Azerbajdžan aj.). Začali jsme se spolu učit a docela nám to jde.

Petr Miltner: Mojí motivací pro obnovení mých ruštinářských „dovedností“ je také to, že jsem od přírody „tlachal“. Famózní kámen „GROM“ v Sankt Petěrburgu už asi není reálné uvidět, ale kdo ví...

Vlasta Fekarová: Chci si ověřit jaké znalosti ze školních let mně zůstaly, případně se něco ještě přiučit. V neposlední řadě je to také dobrý kolektiv.

Milena Č.: Učila jsem ruštinu a ráda bych zůstala s jazykem v kontaktu. Tento kroužek je jediná možnost jak jazyk „oprášit“ a uplatnit.

Vážení čtenáři, zvažujete také se připojit? Znalost každého cizího jazyka se v dnešní době opravdu velmi hodí. Ruština je navíc nádherný jazyk. Je melodická a dá se v relativně krátké době na vše ze školních let vzpomenout. Takže pokud přemýšlíte, že začnete s opakováním, začněte s ruštinou. Můžete začít tím, že se přijdete podívat do Klubu seniorů, který provozuje Společnost senior. Najdete je v ulici Na Jízdárně 18, v Ostravě 1. Kurz probíhá každé pondělí od 9:00-10:30 hod. Informovat se také můžete na telefonním čísle 724 276 672 anebo meilů: info@seniortip.cz

(JS)

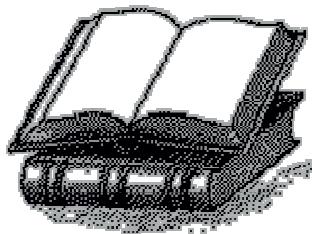

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda - odcházejí-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným.

V rubrice „Váš příběh“ se snažíme zabránit této ztrátě. Spolu s vámi chceme popisovat dějiny všedního dne obyčejných lidí od dětství, přes poznávání světa k podmínkám života a práce, až po překážky, které bylo potřeba překonávat. Těšíme se na vaše příběhy. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...

Jaklovecká kolonie

Doba, do které vás svým vyprávěním zavedu, byla skromná, krátce po válce. Vládl ještě přidělový systém, potraviny, ale i látky byly na přiděl - byly „na body“. Dnešní zářivé výklady plné zboží všeho druhu, parády od hlavy k patě, by nedokázala tehdy vymyslet ani nejbujnější představivost. A přece se chtěly paní, dívky i zcela malá děvčátka líbit. Paráda k nám, ženským, patří jako pravá ruka k levé. Šaty se přešívaly ze starších oděvů, dokonce odložených uniforem nebo závěsů, ale všelijak se zdobily, vymýšlely se doplňky, pásky, sponky, pentle, řetízky, korálky a náušnice. Už bezzubé slečny v kočárcích měly v oušku pomněnku, kroužek s kamínkem, perličku, slzičku, prostě náušničku ze zlata, stříbra, nejčastěji jen z postříbřeného kovu. Málokterému dívčímu oušku tato ozdoba v lalůčku scházela, jen já jsem měla uši prázdné.

Důvod byl velmi prostý. Neměla jsem propíchnuté uši. Když jsem zjistila, že doma se nápravy tak rychle nedočkám (rodiče, hlavně táta měli obavy, že by mě to bolelo a taky se báli infekce). Uši mi nechtěli propíchnout, přestože prodávali ve svém obchodě také zlaté náušnice a měli pro hygienické propíchnutí uší strojek. Situaci jsem vyřešila sama. Obrátila jsem se na spolužačku Elišku, kterou jsem velmi obdivovala. Neučila se valně, chodili jsme do čtvrté třídy, ale ona už patřila do šestého ročníku, neboť některou třídu opakovala. Ale byla milá, rázná a vřelá, uměla přišít knoflík, uvařit polévku, skvěle chytat míč při vybíjení a chodila paní učitelce na nákupy. Jednoho dne mi řekla „uspoř si pět korun a ve středu po škole přijdi ku nam domu“.

A tak ve zmíněnou středu po vyučování s pětikorunou v upoceném dlani a s Eliškou jsem vkročila do dosud mně zcela neznámé lokality naší Slezské Ostravy - do hornické kolonie „Na Jaklovci“. Bylo to téměř v bezprostřední blízkosti školy, ale přesto jsem nikdy tímto směrem nešla, neboť náš dům byl situován přesně na opačnou stranu a do odlišného prostředí. Ocítla jsem se mezi malými, často přízemními domky na kamenných soklech s několika schůdky ke vstupním dveřím. Někde bylo zábradlíčko, jinde rozviklané dřevo. Okna se záclonkou nebo i bez ní, některá dokonce polepená novinami. Protože bylo teplo, přicházelo jaro, bylo otevřenými dveřmi vidět dovnitř, přímo do kuchyně nebo do světnice, která s kuchyní sousedila. Málokterý domek měl dva pokoje, ale žádný neměl koupelnu. Záchod stál vzadu na dvorku. Jakási kadibudka s okénkem vyřezaným ve dveřích - signál, že je obsazeno. Téměř všude teprve vařili oběd pro horníky, kteří se měli vracet z práce.

Vonělo to česnečkou, zelím, buchtami, z litinových hrnců na kuchyňských kamnech unikala pára, kterou mlsné čichali psi i kočky, vyhřívající se u dveří na jarním sluníčku. Kousek dál na lavičkách nebo rozviklaných židlích posedávali babičky a dědové, zachumlaní do vybledlých šátků a oděvů. Jejich uzlovité ruce spočívaly na holi, potřebné a často jediné průvodkyni jejich stáří. Stařecci v kostkovaných papučích, žmolající troubel fajfky v bezzubých dásních, pozorovali zapadlýma očima všechno, co se dělo kolem, zatím co vrásčité rty stařenek drmolily modlitby nebo si špitaly klípky, o které kolem určitě nebyla nouze.

Měla jsem oči navrch hlavy, dívala jsem se málem s otevřenou pusou, Eliška začínala docházet trpělivost, neboť pro ni taková podívaná nebyla nic nového. Přesto jí můj zájem asi lichotil, protože mne pomalu začínala seznamovat s místními celebritami.

„Včil se tam nedivej, až za chvíli. Ten dědek v teplakach no ten s tym slepým psem byl zavřený v base, bo ved stavku haviřuv v roku 1894. To byl mladý synek a v te stavce mu zastřelili brachu. Hrozné, co? Oneho chytili a zavřeli do lochu“. Dívala jsem se na staříka, který byl „v base“ a stříleli na něj četníci, ale už mě Eliška znovu tahala za loket. „A to je Agněša, budě měť pancharta.“ Ze dveří přízemního domku vycházela krásná tmavovlasá dívka s obrovským břichem a i když jsem nevěděla, co to ten parchant je, soudila jsem, že Agněška bude mít miminko. Však ona mi to Eliška vysvětlí...

Vysvětlit mi toho musela víc, ten svět, který se přede mnou otevíral, mi byl tak dokonale cizí - svět ve kterém se chodilo nakupovat „na knížku“, děti měly „andělskou nemoc“ a dospělí „lunzocha“. Holky chodily „na štrych“ a synci na „vyblíždky“. Z jedné uličky vyšel fešák v pruhozaném sáčku s knírkem pod nosem, ani se na nás nepodíval, ale Eliška mi už šuškala, že je to jaklovecký „něrobiš“ a „kurvjoř“. Nestačila jsem se na nic zeptat, protože jsme se tak tak vyhnuly spršce pomyjí, kterou rozcuchaná ženská v zástěře vychrstla z laboru přímo na ulici. Žádná kanalizace tam nebyla. „Ty ludro“, vykřikla na ni Eliška, ale hned jsme raději zahrnuly do vedlejší uličky, odkud se ozvaly zvuky harmoniky Heligonky, na kterou hrál ramenatý muž melodie hornických písní. Otevřeným oknem zazníval líbezný ženský zpěv a na plácku se točilo několik dětí. Kousek dál si v písku hráli malí caparti a plácali z bláta „koláče“.

Jak chodniček mezi baráčky mírně stoupal, ubývalo vůni vařených jídel, pomalu se plížila nehostinnost. Míjely jsme nevzhledné dřevěné boudy, přilepené jako mohutné bradavice ke zdem domků, plné kousků uhlí, nasbíraného z hald. Konečně jsme došly před značně nevzhlednou pavlačovou budovu a Eliška zavelela „pod“.

Vystoupily jsme po rozviklaných schodech do patra s ochozem plným harampádí, kýblů, beden, rozeschlých necek - vany chudých a hader, sušících se na šňůrách mezi sloupy pavlače. Eliška na jedny dveře zaklepala. Byla na nich vizitka z tvrdého papíru:

PORODNÍ ASISTENTKA

Místnost, do které jsme vstoupily mne tak polekala, že jsem chtěla utéct. Eliška mne tvrdě přidržela a já jsem se pomalu rozhlížela po tmavém obydlí, kde vládl hrozný nepořádek a štiplavý zápach dráždil ke kašli. Odněkud z vedlejší místnosti se vynořila vysoká a hubená osoba, která si napřed utřela nos rukávem. Pohodila hlavou s rozježeným drdolem směrem ke mně a Elišky se zeptala: „To je ona?“ Než jsem se stačila vzpamatovat, sklofla mi dlouhými, nepříliš čistými prsty z dlane pěťkačku a rázně mě usadila na nízký verpánek. „Drž ji“, poručila Eliška a události dostaly rychlý spád.

VZPOMÍNÁNÍ

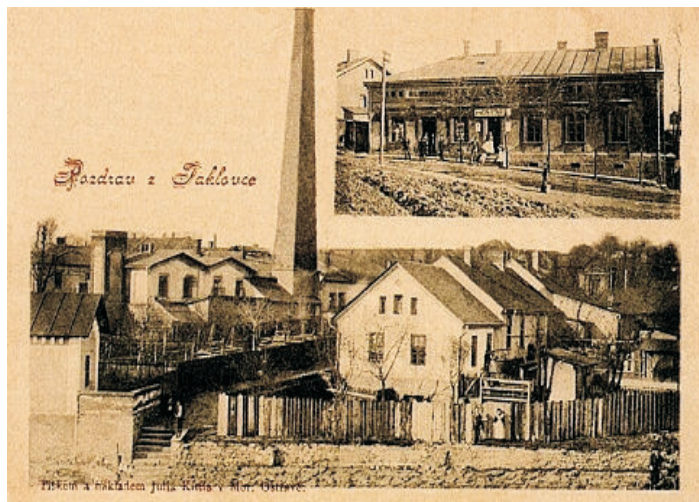
INFORMUJEME

Odněkud ze zásuvky stolku v temném koutě vytáhla pořádnou jehlu, velikosti tak na látání pytlů a z kapsy sukně vydolovala provázek, který provlekla uchem jehly. Přiskočila na svých čapích nohou ke mně, štipcem prstů levé ruky mi natáhla ušní lalůček, druhou rukou vbodla jehlu do ucha, protáhla ji čerstvou dírkou i s provázkem. Ten zručně zavázala uzlíkem do kličky, která mi sahala až k rameni. Než jsem se otřásla z ukrutné bolesti, provedla totéž i s mým druhým uchem. Desinfekce se sestávala z odporné smradlavé tekutiny, kterou si nakapala na konečky prstů, jimiž mi potřela krvácející uši. Procedura byla skončena.

Ze zpáteční cesty si toho moc nepamatuji. Zaměstnávala mne představa, co asi řeknou moji rodiče, až mě uvidí se špinavými provázky v zakrvácených uších. Také mne má nová „paráda“ docela štipala a bolela až k slzám, ale záhy jsem pozapomněla na věci příští.

Dávala jsem se kolem a zvědavě jsem okukovala havíře vracející se z práce. Mnozí ještě umazaní, v čepicích, obrovských holinkách a s bandaskou v ruce, někteří s hustým knírem pod nosem, ale všichni s očima podkrouženými uhelným prachem. Ty oči byly unavené, ale podvědomě radostné, že vidí opět bílý den a slunce, které tam hluboko pod zemí nesvítí...

Tak jsem se poprvé seznámila s životem v hornické kolonii a třebaže bylo později těchto návštěv daleko více, tato první návštěva kolonie „Na Jaklovci“ mně stále, a asi navždy, zůstává v paměti.

Nyní už byste Jaklovec, vybudovaný v padesátých a šedesátých letech 19. století Wilczkovými doly, hledali marně. Zmizel domek za domkem, zbylo pár zastaralých pohlednic, zažloutlé fotografie v ostravském muzeu a nostalgické vzpomínky těch, kteří si tak, či onak něco z té doby pamatují.

Já jsem jednou z nich. Zbyly mi vzpomínky, viděné tehdy dětskýma očima, ale také dírký v uších, jimiž provlékám dodnes tolik vytoužené náušnice.

Marie Bergerová - Szottková

Vysvětlivky výrazů:

Andělská nemoc - křivice, nedostatek vitamínu D

Lunzoch - TBC

Štrych - občasný placený sex

Vybížděky - hledání jakéhokoliv příležitostného výdělku

Něrobiš - povaleč

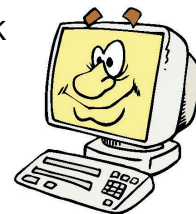
Kurvjoř - děvkař

Ludra - nadávka

Počítače? Internet? To nikdy nepochopím!

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem.

Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy:

Základy práce na PC - Operační systém Windows: princip a struktura, manipulace se soubory, ovládání PC

Délka kurzu: 10 vyučovacích hodin
(5 týdnů po 2 hod.)

Cena kurzu: 300 Kč

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

Nabídka dalších kurzů

Uživatelské programy: Word, Excel, Power Point, Internet a elektronická pošta a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:
606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky:
www.seniortip.cz

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: Mgr. Pavla Pešatová, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D., Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi
Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18, 702 00 Ostrava 1
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Když dovolená léčí

Cestování, dovolená, odpočinek. Kouzelná slova, která lákají snad každého. Dokud to zdraví a věk dovolí, cestuje asi každý z nás. Někdo raději po Česku, jiný do zahraničí. Ale co když začnou bolet klouby nebo s věkem rostou obavy z cestování? Co když už pouhá rekreace nestačí nebo my nestačíme tempu organizovaných zájezdů?

Jedná se o problém, který tíží především seniory. Často jsou tak s přibývajícím věkem stále více odsouzeni k trávení dlouhých dní sami doma, na lavičce uprostřed anonymního sídliště nebo jen s několika sousedy v obci, daleko od dětí, které už dávno vylétly z rodného hnízda. Startuje začarovaný kruh, který seniory postupně odřezává od kontaktů s okolím, posiluje jejich obavy z neznámého prostředí, uzavírá je doma, krade jim záliby, chuť žít a odvahu pouštět se do nových činností

Právě **Wellness hotel MAS** v Jižních Čechách se s těmito riziky rozhodl bojovat. V projektu **Zdravé stárnutí** nabízí lidem od 55 let tzv. **Rekondiční pobyty**. S nadsázkou je nazýváme dovolenou pro seniory. Nejedná se však o pouhou dovolenou, ale v širším smyslu o sociální službu, která přináší seniorům nejen odpočinek, ale i úlevu od chronických pohybových obtíží a vtahuje je znovu do aktivního života.

Rekondiční pobyty mají za cíl mimo jiné umožnit seniorům vytvářet nové sociální vazby a nové kontakty, dodat jim motivaci a v rámci individuálních možností je podpořit v aktivním trávení volného času.

Reference našich klientů - Svaz zdravotně postižených občanů města Bzenec

"Jako každý rok, tak i letos jsme si zajistili týdenní rekondiční pobyty, abychom trochu upevnili své zdraví. Letos jsme k tradiční Jelenovské a Luhačovicím přidali týden v Sezimově Ústí. Protože nikdo z nás tam ještě nebyl, hlodal v nás trochu pocit nejistoty a nedůvěry. Skutečnost však předčila všechna naše očekávání. Jejich autobus nás přivezl až přímo ke vchodu hotelu (zpět nás opět odvezl), zavazadla nám byla dopravena až k pokoji, ubytování pěkné, čisté s příslušenstvím a plazmovou televizí.

Toto všechno lze snad vidět v každém jiném hotelu, co však není

všude samozřejmostí, to je přístup všech zaměstnanců ke klientům. Maximální ochota, pozornost i starostlivost o naše blaho po všech stránkách!

Jedinou výtku jsme měli ke kuchařům, protože vařili tak vynikajícím způsobem, že většina přibrala na váze. I když někteří už byli na rekondičních pobytech na různých místech, všichni se shodli na tom, že tento pobyt byl nejlepší. Proto bychom ho chtěli v příštím roce zopakovat."

Za Svaz zdravotně postižených občanů Bzenec

Vlasta Čmelíková

Rekondiční pobyty v Hotelu MAS*** Sezimovo Ústí

Cena pobytu obsahuje kompletní služby **včetně autobusové dopravy z určených míst**, pro skupiny nad 40 osob - nástupní místa dle požadavků.

- 7 nocí s polopenzí (bufetový způsob)
- 1x uvítací nápoj
- 1x výlet s prohlídkou vily a památníku manželů Benešových a města Tábora
- 1x masáž s termozábalem
- 1x hydroterapie
- 3x cvičení v bazénu, rehabilitace
- 5x ranní cvičení
- 2x společenský večer

- služby delegáta a stálý zdravotní dohled
- volný vstup do hotelového bazénu
- možnost dokoupení obědů za zvýhodněnou cenu
- možnost dokoupení fakultativních výletů
- cena již obsahuje městské poplatky a zákonnou sazbu DPH

volné termíny a ceny 2012

22. 9. až 29. 9.   za 5 399 Kč
29. 9. až 6. 10.   za 4 899 Kč

VÁNOCE (8 dní): 21.-28. 12.
cena: 5 999 Kč

Příplatek za plnou penzi 450 Kč (6 obědů) ; Příplatek za jednolůžkový pokoj 2 300 Kč.

Sleva - 300Kč z ceny pobytu pro klienty s vlastní dopravou.

Kde najít informace:

Hotel MAS, Náměstí Tomáše Bati 417, 39102 Sezimovo ústí II.
tel.: +420 381 275010 nebo +420 724 720 811;

email: recepce@hotelmascz

web: www.hotelmascz

Chcete udělat něco pro své zdraví a pohodu? Ozvěte se nám - jednotlivci i skupiny - všechno ostatní už zajistíme my. S námi nemusíte být sami.